

Берлин – Стижем у хотел „Адлон“ на време, на интервју са Анџелином Џоли, заказан захваљујући љубазности Ивоне Лукшић из хрватске дистрибутерске куће „Блиц“, и одмах ме обавештавају да ће интервју каснити због Анџелинине посете Гвиду Вестервелеу, министру спољних послова Републике Немачке...

У апартаменту предвиђен за разговор стиже Анџелина. Подсећам је на наш сусрет пре неколико година у Кану, питам је како јој је летос било на Брионима са Шербеџијом и његовом изведбом Шекспира, кажем јој да ми се у филму „У земљи крви и меда“ као најаутентичнија, емоционално најиздашнија и најискренија, допала глумица Јасна Орнела Бери. И онда креће разговор који је сада дословце пред вама.

Који су били ваши главни мотиви да напишете баш ову и овакву причу поред толико америчких које треба испричати?

У последњих десет година путујем светом по конфликтним зонама, посматрам конфликтне ситуације и покушавам да помогнем људима да разумеју шта се дешава с друштвима која су дуго у рату и шта се дешава с људима који треба да се врате у своје домове пошто су ратови завршени. Емоционално то је веома тешко јер је реч о друштвима која су доживела преломе и тешке повреде и потребно је време да се то излечи. Желела сам да пронађем и испричам причу која јасно показује да што дуже се чека на интервенцију (међународне заједнице, НАТО, прим. аут.), то је теже по та друштва и људе. Видели сте на почетку мог филма тај пар (муслиманка и Србин, прим. аут.) који је могао да постане диван пар с дивним животом, можда и дивном децом, попут многих других парова. Али, оно што им је рат урадио, и њима и људима око њих, довело је до тога да су они готово непрепознатљиви у односу на оно какви су били на почетку. Мислила сам да је важно да то покажем на универзалном плану и мислим да сам успела да покажем да људскост постоји на обе стране. Урадила сам своја истраживања, нашла сам то што сам нашла и одлучила да испричам причу која ће представити то што сам ја пронашла, и уколико овај филм упире прстом у било кога,

онда је то пре свега међународна заједница. На њу се односи моја љутња.

Нисте користили могућност да сагледате догађаје са историјске дистанце од 17 година од рата у Босни и да приступите теми из другачијег угла, углава? Одлуку да причу сместите у реални период рата од 1992. до 1995. године, донели сте на самом почетку писана сценарија?

Намера ми је била да испричам универзалну причу, а не историјску. Да људи који гледају данас на рат причају да ли је или није била потребна интервенција (НАТО и трупе међународне заједнице, прим. аут.), да говоре о друштву на терену и о људима на обе стране, о томе ко су они, шта им се догодило и како може да се иде даље, како говорити о миру и опоравку, шта се догодило, јер је људима тешко да разумеју. И мени је још увек тешко да разумем како су се комшије изненада окренуле једни против других. Тешко је то рационализовати и разумети, али ја сам покушала да се ставим у позицију да кажем да, ако се ово десило како се десило, можда сам ја успела да видим ствари другачије. У филму видите да су оба моја главна јунака веома пристојни људи. Она је сликарка, уметница. Он је полицајац, дакле добар човек који помаже људима. Кроз притиске које трпи од стране оца, кроз осећај за догађаје на терену који му измичу тло под ногама, он покушава да не убија и нада се да неће постати таква особа...

Једина ствар која ми се уопште није допала у вашем филму јесте то што је он једностран?

То је зато што долазите одакле долазите.

Не због тога, већ зато што приказујете само једну страну у сукобу.

Уколико погледате пажљивије и ближе, да ли видите да и Бошњаци врше одмазде? Да ли видите да и они убијају?

Не.

Да! Постоје њихове две бомбе у филму!

Да, али их бацају цивили, а не бошњачки војници. Бацају их људи који немају никакву униформу, а знате постојале су у рату и зелене беретке...

Носе униформе!

Не носе.

Па знате да су многи од војника муслиманске армије носили у рату патике и мајице, знате ли то?

Знам, али у филму је приказана само једна војска, у униформама, српска.

То је била већина. Ја нисам могла да представим сваку појединачну страну. То је немогуће. Ја сам се трудила да учиним најбоље могуће да покажем преглед веома компликоване ситуације коју многи људи, поготово Американци, не разумеју. Американци не разумеју ни где је ни шта је Балкан, која је која страна. У филму, ако имате обе стране у униформама, тешко их је разликовати. Тешко је разликовати ко је ко, јер сви ви с тих простора личите једни на друге. Оно што бих ја затражила од људи да разумеју јесте да је овај филм порука о томе шта рат може да уради људима и то је драмска интерпретација. Знам да мој филм никада неће задовољити све, али моја намера није била да било кога повредим.

На крају шпице пише да је прича фикција и да је свака сличност са стварним ликовима и догађајима случајна?

Не пише.

Пише. На самом, самом крају.

Стварно? Можда то стављају на сваки филм.

На крају пише и та бројка од 50.000 силованих босанских жена...

Да, али то не кажем да је то 50.000 муслиманских жена и ако сада почињемо ту дебату онда се можемо сложити, када већ постоје силоване и убијене жене, да је боље причати о томе него не помињати никакве бројеве. За мене је и десет силованих жена превише...

И само једна силована жена је превише.

Слажем се. Ми смо обе жене и треба да подржавамо женска питања. Уколико мислите да су Бошњаци толико глупи да не знају да је било силованих Српкиња...

И Хрватица, Хрвате уопште не поминете у филму, биће љути...

Сви знају да је то тако тешко, да се то догађало и тако је тешко задовољити све и начинити да се сви осећају срећно. Само вас молим да разумете да долазим с хуманитарне позиције и да покушавам да учиним нешто за мир у региону и да сам покушала да покажем сјајне таленте из региона, бошњачке и српске глумце, сјајну музику региона. То је оно што сам покушала да урадим. Срби о овом могу судити како год желе да суде, али ја се надам да ће отићи да виде филм отвореног ума и надам се да га неће доживети као нешто против њих. Наравно да има још много тога да се каже и такве приче такође треба да се испричају. Ја охрабрујем сваког филмског аутора у Србији и у свету да исприча још прича о овом рату, да покажу и његове друге стране.

Је ли тачно да сте за саветнике имали Ричарда Холбрука и генерала Кларка?

Да појасним, када радите филм онда радите и истраживања и ја сам током својих истраживања причала са свима до којих сам могла да дођем: са официјелним босанским представником, с Кофијем Ананом, Холбруком, Кларком, жртвама рата, Клинтоном, припадницима УН снага са терена, са свима могућима. То не значи да су ми они били водичи или да су ми говорили шта и како треба да радим. То значи да када ми је требало да сазнам какве су авионе користили у НАТО, које су биле мете, како су изгледале бомбе када су погодиле тло, ја сам позвала Веслија Кларка. То су веома специфична војна питања и онда морате да их поставите људима који то најбоље знају. Тако је било и са Ричардом Холбруком. Зато то не треба да буде лоше интерпретирано од стране новинара. Ако је новинарима дозвољено да интервјуишу Холбрука или Кларка, дозвољено је и мени, а ја сам их интервјуисала баш као ви сада мене и питала их ствари које су ме занимале због филма, како би он био што тачнији.

Ознаке на униформама српских војника су погрешне, грешка костимографа?

Не, већ је костимограф одлучио да покажемо како у рату нису сви имали новца да одмах имају нове униформе, већ су користили оне које су успели да нађу. И на капама има старих петокрака које су и у Америци познат симбол из периода Другог светског рата.

„У земљи крви и меда“ биће приказан и у Београду 23. фебруара. Кажите ми да ли Вас је ико званично позвао да дођете у Београд?

Официјелно, не да ја знам. Хрватском дистрибутеру филма је предочено да бих ја волела да дођем, али сам обавештена да се из српских медија да сазнати да нисам добродошла. Ја то разумем и поштујем одлуку људи да ме не желе.

Има оних који кажу да је држава Израел ставила на знање Мелу Гибсону да је непожељан пошто је једном приликом увредио Јевреје, па тако и Срби могу за вас да кажу да сте непожељни?

Разумем то, али пренесите им да сам ја на аудицијама упознала и одбрала изванредне српске глумце који су своју земљу репрезентовали на најдивнији начин. С њима сам се

осећала као код куће. То су дивни људи, очеви, дивни мушкарци који су ми помогли да учиним филм онаквим какав јесте. Заиста нисам желела да било коме наудим, да будем зла према било коме. Можда треба сачекати да мало прође време, да се слегну ствари и онда доћи у Србију, јер бих то волела.

Разговарала: Дубравка Лакић

(Политика)